

Ülesanne 8. Loe tekst läbi ning tõmba õigele vastusele joon alla.

Kägu
Leedu muinasjutt

Ennemuiste elas Leedumaal üks rikas ülik, kellel oli tütar ja kolm poega. Õde armastas oma vendi väga: kodus neile ilusaid sälle ja põimis veel ilusamaid paelu.

Ent nad ei saanud kuigi kaua õnnelikult koos elada. Ühel kevadpäeval tungisid ristirüütliid Leedumaale: tapsid vanu, röövisid emadelt lapsi ning hävitasid tule ja mõõgaga kõik, mis ette sattus. Suurvürst Kestutis hakkas mehi koguma. Sõjasarved puhusid, mõõgad välkusid ja mehed tulid üle maa kokku ning läksid ristirüütliite vastu.

Ka kolm venda kuulsid sõjasarve hääli ja hüppasid hobuste selga, et sõita sõtta. Õde valas kibedaid pisaraid, õnnistas oma vendi ja saatis nad teele. Sõda lõppes leedulaste võiduga ja sõjamehed pöördusid koju tagasi. Õde ootas oma vendi: läks aeda, kastis pisaratega roosiõisi ja vaatas ise kogu aja teele. Ent ta ootas asjatult. Kõik kolm olid lahingus langenud. Ainult nende hobused tulid tagasi – tühjade sadulatega.

Õde, mõistes, et vennad ei tule enam kunagi koju, hakkas nii haledasti nutma, et teerada sai pisaratest märjaks. Perkunasel – kõuejumalal – hakkas temast kahju ja muutis ta käoks.

Igal kevadel sel ajal, kui hukkusid neiu vennad, hakkab kägu kukkuma. Nõnda kurdab ta kõigile oma vendade kaotust.

	<i>Õpetajale</i>
1. Muinasjuttu „Kägu“ sobib illustreerima vanasõna „Igal linnul ise laul“; „Armastus ei väsi iial“; „Õige hõlma ei hakka ükski“; „Suur tükk ajab suu lõhki“.	10 punkti <input type="text"/>
2. Leedumaa rikkal ülikul oli üks laps; kaks last; kolm last; neli last.	<input type="text"/>
3. Õde näitas oma armastust vendade vastu maitsvat sööki valmistades; käsitööd tehes; tube koristades; hobuste eest hoolitsedes.	<input type="text"/>
4. Õde oli vendi sõtta saates alandlik; rõõmus; ükskõikne; kurb.	<input type="text"/>
5. Sõja võitsid lätlased; ristirüütliid; vallutajad; põliskasukad.	<input type="text"/>
6. Õe pisaratest tekkis jõgi; tekkis kaev; lagunes tee ära; sai tee märjaks.	<input type="text"/>
7. Perkunas on piksejumal; merejumal; päikesejumal; sõjajumal.	<input type="text"/>
8. Õde muutus käoks, et vennad teda kuuleksid; igal kevadel oma vendi taga nutta; tuju rõõmsamaks läheks; ristirüütliitele kätte maksta.	<input type="text"/>
9. „Käos“ on muinasjutule iseloomulik tunnus vendade hukkumine; käo kukkumine; linna muutumine inimeseks; inimese muutumine linnuks.	<input type="text"/>
10. Muinasjutu „Kägu“ peamõte on, et sissetungijad tuleb tagasi lüüa; kui sa nutad, võid muutuda käoks; kõige suurem kaotus on lähedaste surm; sõtta ei tasu minna.	<input type="text"/>

Lisaülesanne nuputamiseks. Moodusta järgmistest sõnadest nii mitu liitsõna, kui oskad. Iga sõna tohid kasutada vaid üks kord. Sõnade käänamine on lubatud. Moodusta vaid sõnu, millel on kindel tähendus.

PERE, KODU, ELU, LOOM, PUU, KÜLA, MAJA, NAINE, MEES, PEA, LAUD, SUUR, MERI, KOOL, EMA, VESKI, AED, VESI, ILUS, KOER, KUU, LAUL, KEVAD, MARI, NOOR, MUNA, VÄIKE, PALL, BUSS, KIRI, TUUL, PILT, KANA, LAUSE, KLAAS, JÕGI, FILM, PÄEV.

ÜLERIIGILINE TASEMETÖÖ

EESTI KEEL

6. KLASS

VARIANT B

27. APRILL 2006

ÕPILASE NIMI _____

POISS **TÜDRUK**

KOOL _____

MAAKOND _____

1., 2., 3. ÕPPEVEERANDI HINNE _____

TASEMETÖÖ PUNKTISUMMA _____

TASEMETÖÖ HINNE _____

MÄRKUSED

(on parandusõppel, saab logopeedilist abi, õpib individuaalse õppekava alusel, kodune keel erineb kooli õppekeelest)

Ülesanne 1. Kuula tähelepanelikult teksti ja märgi tabelisse ristikesega, kas väide on õige või vale.

Väide	Õige	Vale	Õpetajale	
			10 punkti	
1. Seenele minnes pane taskusse kompvekke.				1
2. Okste külge seotud taskurätt aitab eksinut leida.				2
3. Mütsi pole vaja kaasa võtta.				3
4. Kui oled eksinud, roni suure puu otsa.				4
5. Metsas peaks kandma erksaid riideid.				5
6. Märgade riietega hakkab ka suvel külm.				6
7. Kolm järjestikust vilet aitavad eksinut kuuldavaks teha.				7
8. Jalatsid ja riided tuleb hoida kuivad.				8
9. Selle teksti mõte on, et lapsed ei läheks üksinda metsa.				9
10. See tekst on kirjutatud päästetöötajatele.				10

Ülesanne 2. Kirjuta sulgudes olev sõna lünka õiges käändes. Ära unusta sõnade õigekirja.

1. Eksisime teelt, sest olime kaotanud (kaart – ainsuse omastav) _____ .
2. Igal pool lendles (kirjud – mitmuse osastav) _____ liblikaid.
3. Veepaagil polnud (kaas – ainsuse osastav) _____ .
4. Pähklid olid vanad ja (mõru – mitmuse nimetav) _____ .
5. Punastest (sõstar – mitmuse seestütlev) _____ saab tervislikku mahla.
6. Mägironijad sattusid (ohtlik – ainsuse sisseütlev) _____ olukorda.
7. Seda täpelist (seen – ainsuse osastav) _____ ei maksa korjata.
8. Kell näitas juba (üheteistkümnes – ainsuse osastav) _____ tundi.
9. Minge uude (söökla – ainsuse sisseütlev) _____ suppi sööma!
10. Kott täideti roosa lõhnava (pulber – ainsuse kaasaütlev) _____ .

Õpetajale

10 punkti	
	11
	12
	13
	14
	15
	16
	17
	18
	19
	20

Ülesanne 3. Kas suur või väike algustäht? Tõmba vale variant selgelt maha.

Eelmisel (Ee)smaspäeval sõitis (Kk)arl-(Mm)artin oma vanaemaga (Kk)ohtla-(J j)ärvele sugulastele külla. Oli ilus (J j)uunikuu päev. Buss sõitis mööda (Vv)algejõest, (Hh)aljala (Kk)irikust ja (Oo)ntika (Pp)aealdast ning (Tt)uhamägedest. Vanaema lehitses (Ee)esti (Pp)äevalehte ning (Pp)ostimeest, lapselaps aga luges romaani „(Ss)aladuslik (Ss)aar“ ning sirvis ajakirja (Ss)porditäht. Reisijaid oli palju, kõneldi ka (Ss)oome keelt. Turistid tulid (Ss)oomest ning läksid (J j)aanipäevaks sõpradele (Nn)arva külla. Neile meeldis (Vv)irumaa. Poiss jutustas (Ss)oomlastele oma kodumaast, kuulsast (J j)äälahingust ning (J j)üriöö (Üü)lestõusust.

Õpetajale

10 punkti		
21	22	23
24	25	26
27	28	29
30	31	32
33	34	35
36	37	38
39	40	

Ülesanne 4. Kirjuta tekstist välja kõik omadussõnad ning mõtle neile sünonüümid. Ära unusta sõnade õigekirja.

Väikeses maakoolis kästi kõikidel lastel kirjutada kodukirjand, aga mitte tavaline, vaid mereröövliitest. Usinad lapsed tõid oma kirjandid ära ja õpetaja vaatas need läbi. Kõige rohkem sai kiita Juku üsna huvitav kirjand. Õpetaja: „Kuule, Juku, kas tegid ikka kõik ise?“ „Jah, õpetaja. Ainult selle kurja pealiku kinnivõtmisel isa natuke aitas.“

NÄIDE: ilus – kaunis

Omadussõna	Sünonüüm
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____
4. _____	_____
5. _____	_____

Õpetajale

10 punkti		
	41	42
	43	44
	45	46
	47	48
	49	50

Ülesanne 5. Kirjuta lünka õige sulghäälik.

1. Raamatu__ogus ei tohi torma__a ega lobise__a.
2. Kohv__i jahtus, sest rää__isin sõ__radega pi__alt juttu.
3. Jõu__sime teatrisse varakult ning an__sime man__lid __arderoobi.
4. Hoi__ke ku__leid veel viis minutit ahjus!
5. Kär__sed nau__isid ilusat ilma.
6. Taa__id hei__sid __iivanile puhkama ning pea__selt kostis toast norskamist.
7. Ema rõõmustas soo__sa ostu üle.

Õpetajale

10 punkti			
	51	52	53
54	55	56	57
58	59	60	61
		62	63
		64	65
66	67	68	69
			70

Ülesanne 6. Kirjuta jämedalt trükitud sõnad kokku või lahku. Jälgi numbreid sõnade ja ridade ees.

Minu (1) **lemmik loom** on koer Muki. Ta on (2) **poole aastane** (3) **koheva karvaga** kutsikas. (4) **Vanem vend** tõi ta (5) **juuli kuus** loomade (6) **varju paigast**. (7) **Tume hall** kutsikas on väga (8) **uudis himulik** ja suur kolaja. Ta käib (9) **naaber talus** hulkumas. Algul oli ta (10) **naeru väärse**lt kohmakas. Kui ma olin teda (11) **kaks kümmend neli** päeva õpetanud, muutus ta osavamaks. Eile tahtis ta isegi aiast (12) **üle hüpata**.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

Õpetajale

12 punkti		
	71	72
	73	74
	75	76
	77	78
	79	80
	81	82

Ülesanne 7. Vali 5.–6. klassis loetud raamatutest kaks meeldejäävamat ning täida nende põhjal tabel. Ära unusta teoste iseloomustamisel, pealkirjade, autorite ja tegelaste nimede kirjutamisel õigekirja.

Teose pealkiri	Autori nimi	Peategelase või -tegelaste nimed	Iseloomusta teost 1–2 lausega

Õpetajale

8 punkti			
83	84	85	86
87	88	89	90